

Františkovo slovo

č.242

Josef plně důvěřuje Marii a svěřuje se Bohu

V Ježíši se Bůh stal maličkým, abychom jej měli rádi

V lidských srdcích existují temnoty, ale Kristovo světlo je větší

V Ježíši sestoupilo nebe na zem

**Učte se od národa, který obstál v těžkých časech, píše papež na setkání komunity
Taizé**

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Josef plně důvěřuje Marii a svěřuje se Bohu

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

V této čtvrté a poslední adventní neděli nás evangelium přivádí k Narození Páně prostřednictvím zkušenosti svatého Josefa, zdánlivě druhořadé postavy, v jejímž postoji se však skrývá veškerá křesťanská moudrost. On, spolu s Janem Křtitelem a Marií, je jednou z postav, které nám představuje adventní liturgie a z nichž je nejméně nápadná. Nekáže, nemluví, ale snaží se plnit Boží vůli v evangelním stylu a v duchu blahoslavenství. Zamysleme se: »Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království« (Mt 5,3). A Josef je chudý, protože žije podstatou, pracuje a žije z práce. Je to typická chudoba těch, kteří si uvědomují, že ve všem závisejí na Bohu a skládají v Něho svoji důvěru.

Dnešní evangelium nám prezentuje situaci, která působí rozpaky a smíšené pocity. Josef a Maria jsou snoubenci a dosud spolu nebydlí. Ona však čeká dítě díky Bohu. Josef je v důsledku tohoto překvapení pochopitelně zmaten, ale namísto impulsivní a odvetné reakce, jež by byla normální a zákonná, hledá řešení, které by respektovalo důstojnost a integritu jeho milované Marie. Říká to evangelium: »Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít« (Mt 5,19). Josef totiž dobře věděl, že kdyby svoji snoubenku veřejně obvinil, musela by nést těžké následky, dokonce smrt. Plně však důvěřuje Marii, kterou si vybral za manželku. Nechápe, ale hledá jiné východisko.

Tato nevysvětlitelná situace jej přiměje k přehodnocení jejich svazku. Za velké bolesti se proto rozhodne rozejít se s Marií bez pohoršení. Anděl Páně však zasáhne, aby mu řekl, že řešení, které navrhuje, není z Boží vůle. Pán mu naopak otevírá novou cestu, cestu sjednocení, lásky a štěstí: »Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého« (v.20).

V tomto bodě se Josef plně svěřuje Bohu, poslechne andělova slova a vezme Marii k sobě. Právě nezlomná důvěra v Boha mu umožnila přijmout situaci lidsky tak obtížnou a v jistém smyslu nepochopitelnou. Josef vírou pochopí, že dítě počaté v Marii není jeho syn, ale Boží Syn, a on, Josef, bude jeho opatrovníkem a plně přijímá pozemské otcovství. Příklad tohoto mírného a moudrého muže nás vybízí pozvedat zraky a dívat se dál. Jde o to osvojit si překvapivou Boží logiku, která je vzdálená malým či velkým kalkulacím a otevírá nové horizonty Kristu a Jeho Slovu.

Panna Maria a její zdrženlivý manžel ať nám pomohou naslouchat Ježíši, který přichází a žádá nás, abychom jej přijali do svých plánů a rozhodnutí.

Homilie

24.12.2019

V Ježíši se Bůh stal maličkým, abychom jej měli rádi

»Obyvatelům temné země vzchází světlo« (Iz 9,1). Toto proroctví z prvního čtení se uskutečnilo v evangeliu. Kolem pastýřů, bdících za noci, se »rozzářila sláva Páně« (Lk 2,9). V temné zemi zazářilo z nebe světlo. Co je tímto světlem, které vzešlo v temnotách? Naznačuje to apoštol Pavel, který napsal: »Projevila se Boží dobrota« (*gratia Dei* – pozn. překl.). Boží milost, »která přináší spásu všem lidem« (Tit 2,11), obestřela svět.

Čím je však tato milost? Je to božská láska; láska, jež přetváří svět, obnovuje dějiny, osvobozuje od zla, vlévá pokoj a radost. Této noci se nám ukázala Boží láska: Ježíš. V Ježíši se Nejvyšší stal maličkým, abychom jej měli rádi. V Ježíši se Bůh stal Dítětem, aby se od nás dal obejmout. Přesto se však můžeme dále ptát, proč svatý Pavel nazývá příchod Boha na svět „milostí“? Aby nám sdělil, že je zcela zdarma. Zatímco tady na zemi se zdá, že všechno

se drží logiky, podle níž se dává s cílem obdržet, Bůh je gratis. Jeho lásku nelze dojednat: neučinili jsme nic, abychom si ji zasloužili, a nebudeme ji nikdy moci odplatit.

Projevila se Boží milost. Této noci si uvědomujeme, že On, ačkoli jsme nebyli na výši, stal se pro nás stal maličkým. Chodili jsme si po svých, a On přišel mezi nás. Vánoce nám připomínají, že Bůh miluje stále každého člověka, i toho nejhoršího. Mně, tobě a každému z nás dnes říká: Mám tě rád a budu tě mít rád neustále. V mých očích jsi drahocenný.“ Bůh tě nemiluje proto, že smýšlíš a jednáš správně. Má tě rád a dost. Jeho láska je nepodmíněná, nezávisí na tobě. Můžeš mít pochybené ideje, můžeš napáchat všechno možné, ale Pán tě nikdy nepřestane mít rád. Kolikrát jen si myslíme, že Bůh je dobrý, pokud jsme dobří my, a že nás potrestá, pokud budeme špatní. Tak tomu není. Miluje nás nadále i v našich hříších. Jeho láska se nemění, není nedůtklivý, je věrný a trpělivý. A to je vánoční dar: úžasný objev, že Pán toť veškerá možná stědrost, veškerá možná laskavost. Jeho sláva nás neoslepuje, Jeho přítomnost nás neděsí. Narodil se zcela chudým, aby nás získal bohatstvím svojí lásky.

Projevila se Boží milost. Milost je synonymem krásy. Této noci v kráse Boží lásky znovu objevujeme i svoji krásu, protože jsme *Bohem milováni*. V dobrém i ve zlém, ve zdraví i nemoci, ve štěstí i smutku jsme v Jeho očích krásní. Nikoli pro to, co děláme, nýbrž pro to, čím jsme. Je v nás nesmazatelná, nedotknutelná a nepotlačitelná krása, která je jádrem naší existence. Dnes nám to připomíná Bůh, který s láskou přijímá a přisvojuje si naše človenství a snoubí se s ním navždy.

Opravdu »veliká radost« zvěstovaná této noci pastýřům patří »všemu lidu«. V oněch pastýřích, kteří zajisté nebyli svatí, jsme přítomni také my se svými křehkostmi a slabostmi. Jako povolal je, povolává Bůh také nás, protože nás má rád. A v temnotách života nám říká stejně jako jim: »Nebojte se« (Lk 2,10). Odvahu, neztrácejte důvěru, nepozbývejte naděje, nemyslete si, že prokazování lásky je ztráta času! Této noci láska přemohla bázeň, projevila se nová naděje a laskavé Boží světlo přemohlo temnoty lidské arogance. Človenství, Bůh tě miluje a kvůli tobě se stal člověkem, už nejsi samo.

Drazí bratři a sestry, co dělat, když stojíme před touto milostí? Jedno jediné: *přijmout ten dar*. Dříve než se vydáme hledat Boha, nechme se hledat od Něho, který nás hledá prvně. Nezačínáme svými schopnostmi, nýbrž Jeho milostí, neboť On, Ježíš je Spasitel. Pohleďme na Dítě a nechme se ovinout Jeho něhou. Bez výmluv, proč jsme se od Něho nenechali milovat, neboť to, co se v životě nedaří, co v církvi nefunguje a co ve světě nejde, už nebude omluvou. Ustoupí do pozadí, protože vzhledem k Ježíšově šílené lásce, která je zcela mírná a blízká, neexistují výmluvy. Otázka Vánoc zní: „Dovoluji Bohu, aby mě miloval? Svěřuji se Jeho lásce, která mě přichází spasit?“.

Tak veliký dar si zasluhuje velikou vděčnost. Přijmout milost znamená umět *děkovat*. Naše životy však plynou nezřídka daleko od vděku. Dnes je ten správný den, abychom přistoupili ke svatostánku, k vánočnímu betlému, jesličkám a vyjádřili vděčnost. Přijměme dar, kterým je Ježíš, abychom se pak jako Ježíš *stali darem*. Stát se darem znamená dát životu smysl. A je to ten nejlepší způsob, jak změnit svět. Změníme se my, změní se církev; dějiny se změní, když začneme snahou měnit nikoli druhé, nýbrž sami sebe tím, že ze svého života učiníme dar.

Ukazuje nám to Ježíš této noci: nezměnil dějiny tím, že někoho přinutil, nebo silou slov, nýbrž darem svého života. Nečekal, že se staneme dobrými, abychom se měli rádi, ale nezištně se daroval nám. Ani my, nečekejme, až se bližní stane dobrým, abychom mu prokazovali dobro; až církev bude dokonalá, abychom ji měli rádi; až nám druzí umožní, abychom jim sloužili. Začneme my. V tom spočívá přijetí daru milosti. A svatost není nic jiného než opatrování této bezplatnosti.

Jedna líbezná legenda praví, že pastýři, kteří přišli k jeskyni, přinesli k Ježíšovu narození různé dary. Každý donesl, co měl: někdo plody svojí práce, někdo něco cenného. Všichni

vynikali štědrostí, ale jeden z pastýřů neměl nic. Byl tak chudý, že neměl, co by daroval. A zatímco se všichni předháněli předkládáním svých darů, on stál zahanbeně stranou. Svatý Josef a Madona se během přijímání všech těch darů ocitli v nesnázi, zvláště Maria, která pečovala o Děťátko. Když tedy uviděli onoho pastýře s prázdnými rukama, pokynuli mu, aby přistoupil blíže, a vložili mu do náruče Ježíše. Onen pastýř jej vzal a uvědomil si, že se mu dostává, čeho nezasloužil, když drží v náruči největší dar dějin. Hleděl na svoje ruce, které mu připadaly vždycky prázdné a nyní jsou kolébkou Boha. Pocítil, že je milován, přemohl zahanbení, a začal všem ostatním Ježíše ukazovat, protože si nemohl dar všech darů nechat pro sebe.

Drahý bratře, drahá sestro, zdají-li se ti tvoje ruce prázdné a shledáváš-li svoje srdce chudým na lásku, je tato noc tvoje. *Projevila se Boží milost*, aby zazářila v tvém životě. Přijmi ji a zazáří v tobě světlo Vánoc.

Urbi et Orbi

25.12.2019

V lidských srdcích existují temnoty, ale Kristovo světlo je větší

»Lid, který chodí ve tmě, vidí veliké světlo« (Iz 9,1).

Drazí bratři a sestry, požehnané Vánoce!

Z lůna matky církve se této noci opět zrodil Syn Boží, který se stal člověkem. Jeho jméno je Ježíš, což znamená Bůh zachraňuje. Otec, věčná a nekonečná Láska, Jej poslal na svět nikoli proto, aby ho odsoudil, nýbrž zachránil (srov. Jan 3,17). Otec dává Syna v nezměrném milosrdenství. Dal Jej všem. Dal Jej navždy. A On se zrodil jako plamínek, který hoří ve tmě a chladu noci.

Ono Dítě, narozené z Panny Marie, je Boží Slovo, učiněné tělem. Slovo, které usměřovalo srdce i kroky Abraháma k zaslíbené zemi a nadále přitahuje ty, kdo důvěřují Božím zaslíbením. Slovo, které vedlo Židy na cestě z otroctví ke svobodě a nadále volá otroky každé doby, i dnes, aby vyšli ze svých žalářů. Slovo, které září více než Slunce, se vtělilo v maličkého Syna člověka, Ježíše, který je světlem světa.

Proto volá prorok: »Lid, který chodí ve tmě, vidí veliké světlo« (Iz 9,1). Ano, v lidských srdcích existují temnoty, ale Kristovo světlo je větší. Existují temnoty v osobních, rodinných a sociálních vztazích, ale Kristovo světlo je větší. Existují temnoty v ekonomických, geopolitických a ekologických konfliktech, ale Kristovo světlo je větší.

Kristus ať je světlem pro mnohé děti, trpící válkou a konflikty na Blízkém východě a v různých zemích světa. Ať je útěchou milovanému syrskému lidu, který ještě nezahlédl konec oněch nepřátelství, jež tuto zemi drásají toto desetiletí. Ať zatřese svědomím lidí dobré vůle. Inspiruje dnes vládcy a mezinárodní společenství k nalezení východisek, jež zaručí bezpečnost a mírumilovné soužití národů tohoto regionu a ukončí jejich nevýslovné utrpení. Ať je oporou libanonskému lidu, aby mohl vyjít z nynější krize a znovu objevit svoje povolání být pro všechny poselstvím svobody a harmonického soužití.

Pán Ježíš ať je světlem pro Svatou zemi, kde se narodil jako Spasitel světa a kde mnozí nadále, byť v námahách, ale bez malomyslnosti očekávají, že nadejdou dny pokoje, bezpečnosti a prosperity. Ať je potěchou pro Irák, procházející sociálním napětím, a pro Jemen, zkoušený vážnou humanitární krizí.

Ať je betlémské Děťátko nadějí pro celý americký kontinent, kde různé národy procházejí obdobím sociálních a politických otřesů. Dodej odvahy drahému venezuelskému národu, dlouhodobě zkoušenému politickým a sociálním napětím, aby mu nechyběla pomoc, kterou má zapotřebí. Požehnej úsilí těch, kteří nešetří silami, aby usnadnili spravedlnost a smíření a

zasazují se o překonání různých krizí a forem chudoby, jež urážejí důstojnost každého člověka.

Ať je Vykupitel Světla světlem pro drahou Ukrajinu, která dychtí po konkrétních řešeních, jež přinesou trvalý mír.

Narozený Pán ať je světlem pro národy Afriky, kde přetrvávají sociální a politické situace, jež často nutí lidi emigrovat a připravují je o domov a rodinu. Ať nadejde mír obyvatelstvu, které žije ve východních regionech Demokratické republiky Kongo, trýzněné trvajícím konflikty. Ať je oporou těm, kdo jsou pronásledováni kvůli svojí náboženské víře, zejména uneseným misionářům a věřícím laikům, a těm, kdo se stávají obětí útoků ze strany extremistů, zejména v Burkina Faso, Mali, Nigéru a Nigérii.

Boží Syn, který sestoupil z nebe na zem, ať chrání a podporuje ty, kdo v důsledku těchto či jiných nespravedlností musejí emigrovat v naději na bezpečnější život. Je nespravedlností nutit je překonávat pouště a moře, které se mění ve hřbitovy. Je nespravedlností nutit je snášet nevyslovitelná příkoří, otroctví všeho druhu a mučení v nelidských detenčních táborech. Je nespravedlností vyhánět je z míst, kde mohou mít naději na důstojnější život, a konfrontovat je s bariérami lhostejnosti.

Emmanuel ať je světlem pro celé raněné lidstvo. Ať dá pookřát našim často zatvrzelým a sobeckým srdcím a učiní z nás nástroje svojí lásky. Skrze naše chudé tváře, daruj svůj úsměv dětem celého světa: opuštěným a těm, kdo trpí násilím. Skrze naše slabé ruce, obleč chudé, kteří nemají co na sebe, daruj chléb hladovým a pečuj o nemocné. Naší křehkou přítomností buď nablízku starým a opuštěným lidem, migrantům a marginalizovaným. Tento sváteční dne daruj všem svoji něhu a rozežeň temnoty tohoto světa.

Angelus

26.12.2019

V Ježíši sestoupilo nebe na zem

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnes je svátek svatého Štěpána, prvomučedníka. Mluví o něm kniha Skutků apoštolů (srov. kap. 6-7) a v dnešní liturgii nám je představován v závěrečných chvílích svého života, kdy je zajat a ukamenován (srov. 6, 12; 7,54-60). V radostném ovzduší vánoc by se připomínka prvního křesťana zabitého pro víru mohla jevit jako nemístná. Nicméně, právě z perspektivy víry je dnešní svátek v souladu s opravdovým smyslem Vánoc. Ve Štěpánově mučednictví je totiž násilí poraženo láskou, smrt životem, a Štěpán v okamžiku nejvyššího svědectví spatřuje otevřené nebe a odpouští svým mučitelům (srov. 60).

Tento mladý služebník evangelia, plný Ducha svatého, dovedl hlásat Ježíše slovy a především svým životem. Vidíme na něm uskutečnění příslibu, který dal Ježíš svým učedníkům: »Až vás budou pronásledovat pro mé jméno, Duch mého Otce vám dá sílu i slova, abyste vydali svědectví« (srov. Mt 10,19-20). Ve škole svatého Štěpána, který se životem i smrtí připodobnil svému Mistru, hledme také my k Ježíši, věrnému svědkovi Otce. Učme se, že nebeská sláva věčného života není tvořena bohatstvím a mocí, nýbrž láskou a sebedarováním.

Musíme mít pohled upřený k Ježíši, »od něhož naše víra pochází a který ji vede k dokonalosti« (Žid 12,2), abychom mohli podávat důvody naděje, již se nám dostalo (srov. 1 Petr 3,15), v každodenních problémech a zkouškách. Pro nás křesťany už nebe není vzdálené a oddělené od země: v Ježíši sestoupilo nebe na zem. A díky Němu, silou Ducha svatého můžeme přijímat všechno lidské a usměřovat k nebi. Takto ať je prvním svědectvím náš způsob být lidmi, životní styl, utvářený Ježíšem, tedy mírný, odvážný, pokorný, šlechetný a nenásilný.

Štěpán byl jáhen, jeden z prvních sedmi jáhnů církve (srov. Sk 6,1-6). Učí nás hlásat Krista prokazováním bratrství a evangelní lásky. Jeho svědectví, jež vrcholí mučednictvím, ať je nám zdrojem inspirace při obnově našich křesťanských společenství. Ta jsou povolána ke stále většímu misijnímu úsilí, ke hlásání evangelia a rozhodnosti dosahovat muže a ženy na existenciálních i zeměpisných periferiích, kde je největší žízeň po naději a spáse. Mají být společenstvími, jež nesledují světskou logiku, nekladou do středu sebe či svůj image, nýbrž jedině Boží slávu a dobro lidí, zejména nepatrných a chudých.

Svátek prvomučedníka Štěpána nás volá, abychom si připomenuli všechny včerejší i dnešní mučedníky, kterých je dnes mnoho, cítili se s nimi spojeni a vyprošovali jim milost žít a zemřít s Ježíšovým jménem v srdci i na rtech. Maria, Matka Vykupitele, ať nám pomáhá prožívat tuto vánoční dobu s pohledem upřeným k Ježíši, abychom se denně stále více připodobňovali Jemu.

27.12.2019

Učte se od národa, který obstál v těžkých časech, píše papež na setkání komunity Taizé

Vatikán/Vratislav. „Kéž společně odkryjete, že vás ukotvení ve víře vybízí, abyste vycházeli vstříc jiným lidem a reagovali na výzvy, které nám klade dnešní společnost, zejména pak na nebezpečí ohrožující náš společný domov“, píše papež František účastníkům evropského setkání mládeže, které v sobotu začíná v polské Vratislavi. Již po dvačtyřicáté tuto pouť důvěry na zemi pořádá ekumenická komunita z Taizé.

Na setkání, které se uzavře prvním dnem nového kalendářního roku, se zapsalo patnáct tisíc mladých lidí z celého kontinentu. Samozřejmě převažují obyvatelé hostitelské země, hned na druhém místě po nich následují Ukrajinci. Téma letošní pouti zní „Stále na cestě a přece tkvít v kořenech“ a právě z těchto slov papež František vychází, aby slovy posynodální apoštolské exhortace „Kristus žije“ mladým lidem připomenul, že „kořeny nejsou kotvy, které by nás vázaly na jiné epochy a bránily nám být přítomnými v současném světě, abychom umožnili vznik něčeho nového. Jsou naopak pevný bod, který nám umožňuje růst a odpovídat na nové výzvy“ (*Christus vivit*, 200).

Polsko je zemí, jejíž kořeny tkví ve víře, poukazuje Svatý otec, a právě toto ukotvení pomohlo polskému národu, aby obstál v těžkých časech, když chyběla naděje. Při svém pobytu v Polsku jistě objevíte, že se můžeme mnohému naučit od lidí, kteří zůstali věrni Kristu v hodině pokušení, kdy se nabízela jednoduchá východiska. Tito křesťané se odvážili věřit v jinou budoucnost, vzkazuje papež do vlasti svého předchůdce, sv. Jana Pavla II., a vybízí mladé lidi, aby se vydali na cestu, aniž by – jako Abrahám – leckdy znali její cíl. Již společné hledání a pouť totiž působí hlubokou radost, přesvědčuje František účastníky setkání a vyzývá: „Budte neustále připraveni na nová vykročení na cestu, abyste lidem ve svém okolí, zvláště těm nejchudším a nejnešťastnějším, vydávali svědectví o evangeliu. »Nečekejte až na zítřek, abyste se svou energií, odvahou a tvořivostí začali spolupracovat na proměně světa. Jste dneškem Boha, který si přeje, abyste přinášeli ovoce« (*ibid.*, 178)“.

V závěru poselství na setkání komunity Taizé do polské Vratislavi připojuje Petrův nástupce požehnání mladým lidem, bratrům z komunity a také rodinám a farnostem, které se mladých poutníků pohostinsky ujmou. Kéž víra Panny Marie, která se také spěšně vydala na cestu (srov. Lk 1,39), posílí vaši důvěru v jejího Syna, doufá papež František.